

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Факультет психології і соціології
Кафедра соціальної педагогіки**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

**МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнської науково-практичної конференції
МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ**

Харків, 2016

надихання на перемоги тощо. Урахування ознак здорової сім'ї дозволить соціальному педагогу якісно здійснювати соціально-педагогічну діяльність з сім'єю та бачити перспективи її розвитку.

Конарєва Я.М.

ПРОФІЛАКТИКА НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї

У сучасному суспільстві проблема насильства в сім'ї набуває все більшої актуальності: збільшуються прояви агресивної поведінки серед різних соціально-демографічних груп населення, зростає злочинність, моделі жорстокого поводження розповсюджуються через засоби масової інформації. Це зумовлює необхідність профілактичної роботи щодо насильства в сім'ї. Мета дослідження полягає в аналізі сутності проблеми профілактики насильства в сім'ї. Дослідженню даної проблеми присвятили свої праці такі науковці як О. Безпалько, І. Зверєва, Н. Заверико, М. Галагузова, Т. Гончарова, Є. Волкова. Профілактикою насильства в сім'ї є система заходів, спрямованих на створення умов для попередження негативних явищ, виявлення й усунення цих явищ та їх наслідків.

Профілактична робота включає в себе первинну, вторинну та третинну превенцію насильства. Первинна превенція є найбільш масовою і спрямована на попередження факторів ризику виникнення жорстокого поводження та включає в себе такі методи, як: інформування, приклад, навіювання, переконання, соціальна реклама, профілактичні тренінги; вторинна превенція – це виявлення сімей, що входять до «групи ризику», здійснюється за допомогою методів вправ, працетерапії, педагогічних ситуацій, переключення, перенавчання, «вибуху»; третинна превенція насильства є індивідуальною і передбачає надання тривалої і комплексної соціально-педагогічної допомоги фахівцями установ різних видів. Основними методами є рефлексія ситуацій, реконструкція характеру, заохочення, включення в різноманітні види діяльності. Отже, правильне використання форм і методів попередження жорстокого поводження, їх комплексне застосування сприятиме ефективності процесу профілактики насильства в сім'ї.

Кузнєцова В.О.

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДИТИНИ В УМОВАХ НЕПОВНОЇ СІМ'Ї

Сім'я – це найважливіший соціальний інститут, який вносить вагомий вклад у процес соціального виховання дитини і першочергова роль у цьому належить батькам. Проблема розлученої сім'ї в останні десятиріччя набула значного поширення в Україні та за її межами.

Науковці соціально-педагогічної галузі розглядають соціальне виховання в контексті соціалізації, відносячи його до основних інтегративних соціально –

педагогічних понять. У широкому сенсі слова під «соціальним вихованням» розуміється вплив на людину всієї системи суспільних зв'язків з метою засвоєння нею соціального досвіду тощо.

Більшість дослідників вважає, що соціальне виховання дитини краще відбувається у повній сім'ї (за відсутності жорстокого відношення до дітей), інші вважають, що вплив неповних сімей на розвиток та соціальне виховання дитини перебільшений.

Для вирішення цієї проблеми, на нашу думку, найбільш ефективною є методика формування соціальної компетентності, як складової процесу соціального виховання. Вона передбачає проведення тренінгів, орієнтованих як на особистість дитини, так і на її сім'ю.

Отже, можемо сказати, що завдання соціального педагога полягає саме насамперед у тому, щоб забезпечити певний рівень самодостатності неповної сім'ї щодо отримання соціальних послуг та належний рівень соціальної взаємодії.

Оленич Д.К.

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДИТИНИ В УМОВАХ БАГАТОДІТНОЇ СІМ'Ї

Актуальність проблеми соціального виховання дитини у багатодітній сім'ї зумовлюється об'єктивною відсутністю достатнього часу для виховання кожної дитини. Саме тому рівень соціального виховання низький або ж воно відсутнє взагалі. На підставі аналізу соціально-педагогічної літератури було з'ясовано, що «соціальне виховання» – це створення у суспільстві умов та заходів, спрямованих на оволодіння і засвоєння підростаючим поколінням загальнолюдських і спеціальних знань, соціального досвіду з метою формування у нього соціально-позитивних ціннісних орієнтацій та поглядів. У свою чергу поняття багатодітної сім'ї розуміється як сім'я, у якій подружжя (чоловік та жінка), перебуває у зареєстрованому шлюбі, разом проживає та спільно виховує трьох і більше дітей, у тому числі кожного з подружжя, або одна мати (один батько), яка (який) проживає разом з трьома і більше дітьми та самостійно їх виховує. Для вирішення проблеми соціального виховання у багатодітній родині використовуються різноманітні соціально-педагогічні методики, зокрема: арт-терапія, народна педагогіка та інші. Проте найбільш ефективною вважаємо ігротерапію як різновиду арт-терапії, яка базується на рольовій грі та сприяє особистісному розвитку.

Отже, аналіз досвіду роботи соціального педагога дозволяє зробити висновок, що особливостями соціального виховання дитини у багатодітній родині є: 1) наявність трьох і більше дітей; 2) відсутність можливості приділити достатню увагу кожній дитині особисто; 3) як правило, низький соціально-культурний рівень розвитку батьків; 4) приналежність багатодітної родини до малозабезпечених; 5) відсутність ефективних соціально-педагогічних методик роботи соціального педагога з дитиною із багатодітної родини.